

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЛЬВІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Розглянуто та рекомендовано на засіданні кафедри філософії
(протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)
проф. Карась А. Ф.

ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ
для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОПП Філософія

Галузі знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальності 033 Філософія

Підготувала:

старший викладач кафедри
філософії Тетяна Янкович

ВСТУП

Викладання філософії в сучасних умовах зазнає докорінних змін, головне завдання яких втримати інтерес студентів до предмету філософія, чи навколо філософських дисциплін, в залежності від формату навчання (очно, дистанційно, змішано). Філософія у вищій школі повинна задовольнити потреби студентів у знаннях, пов'язаних з теоретичним осмисленням процесів, які відбуваються як у нашій державі, так і в світі загалом у галузі науки, культури, економіки, штучного інтелекту тощо. Такий предмет як філософія (філософські дисципліни) сприяє формуванню у студентів цілого ряду компетенцій: комунікативних, дослідницьких, аналітичних, етичних; здатність аналізувати філософські проблеми, розуміти зв'язок філософії з іншими сферами знань, формувати власне світоглядне бачення, здатність критично оцінювати інформацію, формувати обґрунтовані аргументи та робити висновки на основі глибокого осмислення. Такі різноманітні очікування до філософії, чи філософських дисциплін, впливають на потребу застосування нових форм та методів навчання. Відповідно, питання та особливості, пов'язані із методикою викладання філософії (філософських дисциплін) є передумовою успішної педагогічної практики та майбутньої викладацької діяльності.

Упродовж навчання на освітній програмі “Філософія” другого (магістерського) рівня вищої освіти, студенти вивчають нормативні курси і вибіркові дисциплін, які розкривають суттєвий зміст актуальних проблем філософії, дають систему педагогічних знань (“Освітній менеджмент у вищій школі”, “Комунікативна філософія”, “Філософія громадянського суспільства: концепції, моделі і сучасні виклики”, “Магістерський семінар”, “Методика викладання філософських дисциплін у вищій школі”, “Урбаністика: від історії до дискурсу”, “Сучасна філософія та методологія науки”, “Філософія сталого розвитку людства”, “Філософія Івана Франка” тощо). Вивчення цих дисциплін є пререквізитами для практичного застосування цих знань умінь та навичок під час практики.

Відтак магістранти проходять педагогічну (асистентську) практику в жовтні-листопаді, триває практика 4 тижні (6 кредитів, 180 годин).

Критерії оцінювання ключових етапів педагогічної практики. Максимальна оцінка за практику становить 100 балів, та складається з таких етапів: до 50 балів за проведення практики, та до 50 балів за захист практики

Політика виставлення балів:

I. Проведення практики

Критерії	Опис	Кількість балів
Залікове заняття 1.	Проведення залікового лекційного заняття	15
Залікове заняття 2.	Проведення залікового лекційного або семінарського заняття	15
Індивідуальне педагогічне завдання	Розроблення силабусу ДВВС філософської проблематики	20

II. Захист практики

Критерії	Опис	Кількість балів
Конспект залікового заняття 1.	Відповідність змісту та форми заняття до схеми плану-конспекту залікового лекційного заняття	10
Конспект залікового заняття 2.	Відповідність змісту та форми заняття до схеми плану-конспекту залікового лекційного /семінарського заняття	10
Рецензія відвіданого навчального заняття	Вміння вести послідовний опис та аналіз педагогічної майстерності практиканта відповідно до схеми	10
Захист практики	Наявність щоденника практики та підготовка звітних документів, звіт практиканта	20

Перед початком практики, факультетський керівник організує загальний інструктаж з охорони праці, планує настановчу конференцію, куди запрошуються керівники та консультанти від кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та кафедри психології. Практикантів ознайомлюють із програмою практики та завданнями, результати виконання котрих містяться у заліковому листі. Всі

основні, додаткові інформаційні, методичні та звітні матеріали щодо організації та проведення практики, розміщені у хмарному сховищі керівника практики від факультету (my.sharepoint.com), доступ до папки практиканти та керівники отримують до початку практики.

Мета і завдання педагогічної практики

Під час педагогічної практики магістранти закріплюють та поглиблюють теоретичні знання здобуті продовж навчання, а також повинні:

- ✓ ознайомитись з головними формами, принципами і методами викладання філософських дисциплін, з педагогічним досвідом викладачів профільної кафедри;
- ✓ набути професійних рис майбутнього викладача, які відповідають сучасним вимогам;
- ✓ навчитись творчо, по-дослідницькому підходити до навчальної діяльності;
- ✓ вміти визначати та поглиблювати власну педагогічну майстерність;
- ✓ співпрацювати з студентським колективом.

Зміст педагогічної практики

Зміст педагогічної практики охоплює навчальну, науково-дослідну і виховну роботу.

Навчальна робота

Під час педагогічної практики студенти-практиканти повинні:

- ✓ вивчити систему навчальної роботи кафедри (методичне забезпечення курсів кафедри) та викладача-методиста, до яких на період практики скеровують студента-практиканта;
- ✓ ознайомитися з плануванням та організацією лекційних та/або семінарських занять;
- ✓ оволодіти методикою організації та контролю навчальної/самостійної роботи студентів у навчальному процесі (зокрема під час змішаної та

дистанційної форми навчання);

- ✓ розробити і написати власні тексти лекцій та/або семінарських занять на підставі матеріалу першоджерел, а також наукових праць, підручників (навчальних посібників) і методичних розробок;
- ✓ поставити собі за мету досягти в процесі практики взаєморозуміння зі студентами;
- ✓ розробити до кожної теми практики систему аргументації тих чи інших філософських положень і спробувати навчити слухачів робити це самостійно;
- ✓ розробити форми самостійної роботи студентів на лекціях та/або семінарах;
- ✓ активізувати самостійну роботу студентів шляхом залучення їх до наукових гуртків, написання есе, рефератів, участі у заходах наукового гуртка студентів філософського факультету;
- ✓ за потреби, розробити тести та експрес-контрольні завдання для контролю знання з філософії (філософських дисциплін).

Навчальна робота практиканта умовно розділена на два етапи: пасивна та активна практики.

Пасивна практика: ознайомлення із особливостями курсів кафедри, відвідування лекцій та/або семінарських занять керівника- методиста, студентів-практикантів та їхнє обговорення й рецензування.

Активна практика: самостійне проведення лекцій та/або семінарських занять з філософії (філософських дисциплін). Тексти лекцій і методичні розробки проведення лекційних занять попередньо рецензує керівник від профільної кафедри.

Прочитані лекції активно обговорюють практикант та керівник, називаючи позитивні моменти (за потреби рекомендації їх покращення).

Загальне та індивідуальне обговорення занять та результатів практики проводиться під час заключної конференції за участі практикантів, керівників та методистів від кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Науково-дослідна робота практиканта полягає у:

- ✓ ознайомленні з науково-дослідною роботою кафедри, науковою темою профільної кафедри;
- ✓ підготовці й участі у проведенні студентських наукових конференцій, чи інших заходів студентських наукових товариств;
- ✓ участі в роботі наукових гуртків, дебатних груп тощо;
- ✓ використанні наукових принципів, методів у підготовці та проведенні лекцій і семінарських занять;
- ✓ підготовці і проведенні серед студентів групи, у якій випускник проходить практику, самостійної роботи у формі есе, реферату.

Виховна робота

- ✓ ознайомитися з організацією і системою виховної роботи кафедри та факультету, роботою студентського уряду та профспілки;
- ✓ за потреби, розробити разом із керівником-методистом план виховної роботи у студентській групі;
- ✓ засвоїти навички та прийоми спілкування зі студентами в процесі виховання і самовиховання;

Організація і проведення педагогічної практики

Забезпечення успішного проведення педагогічної практики передбачає вирішення таких завдань.

1. Кафедри повинні не пізніше ніж за три тижні до початку проведення практики затвердити керівників-методистів усім практикантам. Одночасно кафедра визначає факультет університету (або інших навчальних закладів), на яких кожен студент повинен проходити практику. Керівниками-методистами на філософському факультеті призначають викладачів, які мають великий педагогічний досвід, високу кваліфікацію; вміють творчо передавати свою педагогічну майстерність студентам. Керівник практики від факультету заздалегідь готує наказ Ректора про проходження педагогічної (асистентської) практики.

2. Керівник-методист від профільної кафедри до початку практики разом з практикантом складає індивідуальний план проведення практики: визначає теми залікових лекцій та/або семінарських занять, з точним

визначенням дати проведення, факультету, групи. Керівник практики від філософського факультету забезпечує практикантів необхідними матеріалами.

3. Перед початком практики проводиться настановча конференція, в якій беруть участь керівники-методисти кафедри філософії, історії філософії, методисти кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, студенти-практиканти.

4. Декан, факультетський керівник практики, завідувачі кафедрами контролюють проведення педагогічної практики.

5. Після проведення практикантами залікових занять, керівники-методисти обговорюють їх, у чому беруть активну участь усі, хто був присутнім на занятті.

6. Після закінчення практики, керівник-методист профільної кафедри перевіряє і затверджує (попередньо) звіт практиканта, оцінює в балах етапи практики. Кафедра філософії заслуховує звіт керівника практики від факультету та затверджує його, керівник практики виставляє бали у відомість в системі деканат.

7. Підсумки педагогічної практики обговорюють на підсумковій конференції студентів-практикантів у присутності керівництва факультету, кафедр і викладачів, які брали участь в проведенні практики (за умов віддаленого навчання, конференція проводиться на платформі Zoom або Team's).

Форми і методи контролю практики

Загальний контроль за проходженням практики проводить керівник практики факультету, а індивідуальний контроль за виконанням практики – керівник від кафедри філософії, чи історії філософії. Проведені лекції та/або семінарське заняття повинні бути обов'язково обговорені керівником від кафедри філософії чи історії філософії.

Практиканти подають, затверджений керівником практики, перелік документів про її проходження, а також заліковий лист з фіксованими оцінками за всі види роботи (електронний варіант завантажуються у

my.sharepoint.com).

Наведені форми контролю та обліку практики достатньо повно і всебічно охоплюють роботу практикантів, націлюють їх на своєчасне і якісне виконання завдань, є одним з головних чинників у визначенні підсумкової оцінки педагогічної діяльності студентів.

Проведення педагогічної (асистентської) практики студентів філософського факультету свідчить, що вона має важливе значення в процесі підготовки викладачів з філософських дисциплін.

ЗАЛКОВИЙ ЛИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДПРАКТИКИ
студент-магістр філософського факультету (спеціальність 033 Філософія)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Місце проходження практики _____

1.ЗАЛКОВІ ЗАНЯТТЯ							ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-15 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							
2.							
2.ІНДИВІДУАЛЬНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАВДАННЯ							ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ
№ п/п	Анотація вибіркової дисципліни			Шкала 0-20 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							
3. КОНСПЕКТИ ЗАЛКОВИХ ЗАНЯТЬ							ЗАХИСТ ПРАКТИКИ
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							
2.							
4. РЕЦЕНЗІЯ ВІДВІДАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ							ЗАХИСТ ПРАКТИКИ
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							
№ п/п	ЗАХИСТ ПРАКТИКИ			Шкала 0-20 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							

Загальна сума балів _____

Педагогічна практика оцінена:

Керівником-методистом від факультету

на " _____ " _____

(оцінка)

(підпис, посада, прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Філософський факультет

**КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

ПЛАН-КОНСПЕКТ

лекції з курсу _____
(назва)

на тему _____,
(назва)

проведеної в групі _____

(дата, місяць) 2025 року

Склав (склала)

студент (ка) _____
групи ФФФм–21 с

_____ прізвище і ініціали

Перевірили:

_____ (вказати керівників від кафедр
філософського факультету та факультету
педагогічної освіти)

I. Мета: Вказати, виходячи із змісту робочої програми курсу, конкретний результат, який планується досягти.

Навчальна мета передбачає:

- формування у студентів: наукових (методологічних знань про ...; розуміння понять (теорій тощо);
- осмислення закономірностей (теорій, підходів тощо); умінь дискусії (діалогу) з проблем ... ; ціннісних уявлень про ...; особистісного ставлення до...;
- особистісних поглядів стосовно ... ; критичного ставлення до проблем.

Навчальна мета може включати декілька завдань як освітнього, так і виховного і розвивального напрямів.

II. Методи, прийоми, засоби:

Зазначити, які методи, прийоми, засоби навчання застосовуються під час лекції для досягнення визначених завдань.

Методи, прийоми передачі та обміну словесною інформацією:

- розповідь;
- бесіда (репродуктивна, пошукова, проблемна, аутентична – обговорення особистісних поглядів, життєвих міркувань студентів тощо);
- мозкова атака; дискусія; діалог;
- кейс-метод (розповідь про подію, що сталась у житті людини);

Методи, прийоми переконання:

- апеляція до висловлювань відомих людей; проведення доказів; висловлювання аргументів «за» і «проти»;
- апеляція до позитивних і негативних емоцій студентів; діагностичне питання.

Методи, прийоми розвитку мисленнєвих дій:

- аналіз; синтез;
- порівняння; розрізнення; аналогія; узагальнення;
- екстраполяція;
- міркування (просте, складне, вільне, доказове); дедукція; індукція.

III. Наочність: таблиці, схеми, графіки, макети, приладдя тощо.

Технічні засоби навчання: .....

IV. Основні питання лекції: (не більше чотирьох на одну лекцію).

V. Рекомендована література:

Основна (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки) та **Додаткова**

VI. Основні питання, що розглядаються під час лекції: Хід лекції:

Розкрити зміст інформації, що висвітлюється під час лекції, описати дієвикладача, застосування методів навчання та виховного впливу на студентів, зазначити

питання для обговорення, дискусії, діалогу.

I. Вступна частина (до 10 хв.)

- привітання викладача зі студентами;
- налагодження зв'язку із пройденим навчальним матеріалом і новою інформацією, визначення її місця і ролі у системі навчального курсу, прогноз подальшого її розгляду;
- повідомлення теми лекції, створення у студентів позитивної установки на її вивчення;
- визначення основних питань лекції, повідомлення рекомендованої літератури;
- захоплення уваги студентів, психологічна підготовка до розгляду основних питань лекції, виокремлення їхнього зв'язку з майбутньою професійною діяльністю (зазначити інформацію, методи, питання для обговорення).

II. Основна частина (70–75 хв.)

- висвітлення кожного питання окремо;
- показ логічного переходу від одного питання до іншого, здійснення підсумку після кожного етапу;
- опис шляху обґрунтування понять, термінів, теорій, концепцій тощо, виокремлення критеріальних ознак, складових, основних елементів;
- показ логіки пояснення, інтерпретації явищ;
- опис дій викладача з метою забезпечення розуміння, осмислення студентами змісту;
- розкриття кожного методу, прийому формування мислительних дій, що застосовуються під час лекції;
- зазначення міжпредметних зв'язків, практичних прикладів, спрямованості навчальної інформації на професійну діяльність студентів;
- виокремлення питань для бесіди, дискусії чи діалогу, отримання зворотнього зв'язку;
- опис дій викладача для розвитку інтересу до змісту лекції.

III. Заключна частина (5-10 хв.)

- здійснення логічних висновків про основні поняття, положення, що розглядаються;
- повідомлення про досягнення запланованої теми, завдань лекції, оцінка спільної взаємодії зі студентами;
- визначення підготовки до семінарського заняття й обговорення аналізу зазначених питань, положень на занятті;
- коротке повідомлення питань, проблем, що будуть розглядатися у наступній лекції у взаємозв'язку з висвітленими, створення позитивних очікувань;
- подяка студентам за увагу.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЛЬВІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра (факультету).....
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої
школи

ПЛАН – КОНСПЕКТ

Семінарського (практичного) заняття на тему:
(вказується **ТЕМА**)

Склав (склала):

студент (студентка) групи
Прізвище, ініціали

Перевірили:

(вказати керівників
від кафедри факультету та
кафедри загальної
педагогіки та педагогіки
вищої школи)

Дисципліна: (повністю вказується назва навчальної дисципліни)

Вид заняття: наприклад, *комбіноване* семінарське заняття

Група: Дата:

Тривалість заняття: 80 хв. **Час проведення:** (пара, час)

Місце проведення: (аудиторія, факультет, або платформа заняття онлайн)

Навчальна мета: Вказати конкретно, які поняття (знання) закріплюються, поглиблюються, з якої теми.

Розвивальна мета: Наприклад, розвивають творчу самостійність студентів, зміцнюють їх інтерес до науки і наукових досліджень. Або - оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

За потреби, можна вказати **виховну** мету – патріотичне (національне) виховання, виховання етичної, екологічної культури і мислення.

Міжпредметні зв'язки: (потрібно знати які дисципліни гуманітарного циклу студент вже вивчав, чи буде вивчати).

Забезпечувані дисципліни: Конкретно вказати назви тих дисциплін, які будуть вивчатися студентами і для яких навчальна інформація, що виноситься на розгляд даного семінару, стане базою для успішного засвоєння.

Навчально-методичне забезпечення заняття

Наочність: (Конкретно вказати: таблиці, схеми, онлайн-платформи, аплікації, тощо, які використовуються на даному семінарі).

Роздатковий матеріал: (Конкретно вказати: таблиці, схеми, тестові завдання, тощо, що використовується на даному семінарі).

Технічні засоби навчання: проектор, чи ще щось таке

Рекомендована література

Основна: (Конкретно вказати: автор, назва, рік видання, посилання).

Додаткова: (Конкретно вказати: автор, назва, рік видання, або посилання).

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА (2-3 хв.)

- привітання викладача зі студентами;
- виявлення відсутніх;
- перевірка підготовленості групи до заняття.

II. МОТИВАЦІЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ (до 5 хв.)

- Повідомлення теми, мети та завдань.

- Мотивація вивчення теми (бесіда, що передбачає з'ясування значущості теми і її професійну спрямованість).
- Повідомлення плану заняття

ІІІ. ОБГОВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПИТАНЬ СЕМІНАРУ (70-75 хв.)

Викладач має подбати про поетапне обговорення, сприймання, розуміння, закріплення і застосування студентами вивченої навчальної інформації. Розгляд основних питань семінару відповідно до обраного виду і методики його проведення:

- Вказуємо поетапно *питання*, що обговорюються під час заняття згідно плану.
- Зазначаємо конкретно методи, прийоми та *засоби* навчання, що використовуються у процесі обговорення кожного основного питання семінару:
  - бесіда – (фронтальна, проблемна, дискусія тощо);
  - розповідь студента,
  - повідомлення;
  - виконання індивідуальних завдань (письмових (на дошці, тести), проблемних, тестових тощо);
  - виконання практичних завдань (проблемних) завдань, розрахункових задач, вправ (наприклад, з логіки);
  - узагальнення;
  - порівняння тощо

ІV. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ЗАНЯТТЯ (до 5 хв.)

- Коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто).
- Мотивація діяльності групи і окремих студентів, оцінювання їхньої роботи.
- Оцінювання навчальної діяльності на занятті.

V. Повідомлення домашнього завдання (2-3 хв.).

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Аналіз

навчального заняття з _____

(назва предмету)

проведеного у _____

(вказати групу, курс, факультет)

практикантом-магістром філософського факультету _____

**(вказати прізвище та ім'я того, чиє заняття
відвідали)**

**Виконано: студентом групи
ФФФМ-21с**

_____
Перевірив:

Львів – 2025

ЗМІСТ АНАЛІЗУ

1. Загальні відомості про навчальне заняття:

- тема навчального заняття, її зв'язок з попередніми і наступними, місце у відповідному розділі;
- форма, тип навчального заняття, його структура, відповідність темі та поставленій меті;
- рівень досягнення мети та отримані результати, умови, чинники, що сприяли цьому;
- сильні та слабкі сторони, досягнення, загальні враження.

2. **Підготовка викладача до організації навчального заняття:** визначення структури, використання фахової та методичної літератури, підготовка дидактичного та роздаткового матеріалу.

3. **Постанова мети,** завдань навчального заняття як кінцевого результату, необхідного для досягнення викладачем та студентами, створення у студентів установки на досягненні мети.

4. Відбір змісту навчального матеріалу, розвиток особистісного ставлення студентів до нього:

- раціональний відбір наукових, засадничих знань, понять, фактів, що складають основу розвитку умінь, навичок студентів, їхнього соціального становлення, подальшого навчання;
- спрямованість змісту навчального матеріалу на розгляд проблем, соціального значущих та актуальних для життя студентів, задоволення їхніх пізнавальних і особистісних потреб та інтересів;
- відповідність змісту навчального матеріалу рівню розвитку студентів, їхнім пізнавальним можливостям;
- стимулювання інтересу студентів до змісту, (новизна знань, умінь, їхня різностороння значущість, парадоксальність понять, фактів, популярність інформації, емоційність викладу, подання інформації через призму бачення викладача, науковця);
- інтегрування змісту навчального матеріалу з іншими темами, навчальними курсами і спецкурсами.

5. Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

- творче, цілеспрямоване поєднання. активізація думки студентів, стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку і дослідження.

6. Діяльність викладача:

- ставлення до студентів: наявність позитивної установки;

- стиль діяльності та поведінки викладача, його комунікативні уміння, відкритість, щирість, знаходження контакту зі студентами, вияв педагогічного такту у організації взаємодії зі студентами;
- забезпечення дисципліни як організації порядку на навчальному занятті.

7. Діяльність студентів:

- ставлення студентів до процесу навчання, застосованих форм, методів організації навчально-пізнавальної діяльності, їхня мотивація;
- ставлення до особистості викладача, вияв до нього;

8. Організація міжособистісної взаємодії студентів та розвиток їхніх взаємин:

- створення психологічно комфортного середовища на навчальному занятті;
- застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).

9. Отримання зворотного зв'язку:

- методи, прийоми організації зворотного зв'язку на кожному етапі навчального заняття;
- перевірка викладачем рівня розуміння, осмислення студентами навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь;
- застосування зворотнього зв'язку, оцінювання для усвідомлення студентами досягнутих успіхів, перспектив їхнього розвитку;
- об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності студентів;
- мотивація оцінок студентів без елементів критики особистості.

10. Загальні висновки

- (пропозиції і поради щодо вдосконалення підготовки і проведення наступних навчальних занять).